

BUDAPESTI UNITÁRIUS HÍRLEVÉL

A BUDAPESTI NAGY IGNÁC UTCAI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG HÍRLEVELE
2010. MÁRCIUS– ÁPRILIS X. ÉVFOLYAM, 2. SZÁM

A TARTALOMBÓL

<i>Búcsú Miklósi-Vári Katinktól</i>	2
<i>Egyházközségünk életéből</i>	2
<i>Gazdag Árpád portlandi beszámolója</i>	4
<i>Akadémiai napok</i>	5
<i>Esketés, keresztelés, temetés</i>	6

www.unitariusbudapest.hu
unitarius@cerbi.hu

PÜNKÖSDI ÜNNEPI ISTENTISZTELETEK 2010. MÁJUS 23. – MÁJUS 24.

Hagyományainknak megfelelően PüNKÖSDI ünnepi istentiszteleteket tartunk 2010. május 23-án vasárnap délelőtt 9 és 11 órai kezdettel, valamint május 24-én hétfőn, 11 órai kezdettel. Mindhárom alkalommal úrvacsora vételére is várjuk konfirmált unitárius testvéreinket.

FIATALOK ÜNNEPI KONFIRMÁCIÓJA 2010. MÁJUS 30. – VASÁRNAP

2010-ben Egyházközségünk május 30-án vasárnap 11 órától Nagy Ignác utcai templomunkban rendezi meg azt az ünnepi istentiszteletet, amelynek keretében fiatal testvéreink konfirmálnak és ezt követően először élnek majd az úrvacsora felvételével.

Az ünnepi eseményre a konfirmandus fiatalok családtagjain, barátain, ismerősein kívül nagy szeretettel hívjuk és várjuk egyházközségünk minden tagját.

A konfirmációs istentiszteletet követően a konfirmandusok és hozzátartozói a gyülekezeti teremben várják az egyházközség tagjait egy rövid köszöntésre, üdítővel, sós és édes süteménnyel.

MAGYARKÚTI SZABADTÉRI ISTENTISZTELET 2010. JÚNIUS 12. - SZOMBAT

Egyházközségünk hagyományos tavaszi szabadtéri istentiszteletét és szeretetvendégségét **Magyarkúton 2010. június 12-én (szombaton) 11 órai kezdettel** tartja meg.

A szokások szerint szabadtéri istentisztelettel kezdünk 11 órakor, de már 9:30 órától várjuk vendégeinket.

Az istentiszteletet követően 13 órától szeretetvendégségre várjuk a híveket.

Vonattal a Nyugatiból 9:07-kor és 10:07-kor induló vonattal lehet eljutni. Leszállás Verőce állomáson. A menetidő 33 perc. Az állomásról gépkocsival a helyszínre szállítjuk a vonattal érkezőket.

A rendezvényt rossz idő esetén is megtartjuk.

Áldott püNKÖSDI ünnepeket kívánunk!

EGYHÁZKÖZSÉGÜNK ÉLETÉBŐL**Búcsú Miklósi-Vári Katinkától**

2010. április 18., vasárnap. Két nappal ezelőtt lett volna 38 éves Miklósi-Vári Katinka, lelkész. A Nagy Ignác utcai templomunkban tartottunk megemlékezést a héttel ezelőtt – március 1-én - eltávozott lelkész nőre, gyermekeire, testvéreire, feleségére, anyára és nem utolsósorban jó barátokra. Az áhítatot Kászoni-Kövendi József lelkész tartotta; az emlékek láncát Szent-Iványi Ilona lelkész kezdte, majd folytatta Kászoni tiszteletes. Gellérd Judit, „Zizi” levelét pedig Tászkái Annamária olvasta föl.

Végül láthattunk egy részletet egy húsvéti istentiszteletből, melyet még Katinka tartott itt, a Nagy Ignác utcai templomunkban.

Az emlékezés bensőséges, és megható volt. A végén, aki akart, gyújthatott egy mécsest Katinka emlékére.

Az egy igaz Isten adjon vigasztalást mindenkinek, aki ismerte és szerette Miklósi-Vári Katinkát, örködjön gyermekei fölött, és tartsa megáldott emlékét mindannyiunk szívében.

Április 2. nagypénteken került sor a du.-i áhítat keretében az unitárius passió előadására. Nagy lelkesedéssel adta elő a tanítványi közösség a Péterffy tanár úr által megírt passiót. A próbákat az idén **Útó Amália** vezette, aki olyan sikert ért el ezen alkalmakkor, hogy a próbára járók közösen határozták el, hogy nem hagyják abba a próbákat és megalakítják a budapesti egyházközség vegyes kórusát. Sikerükhöz gratulálunk, munkájuk folytatásához Isten áldását kérjük.

Április 4-5. húsvéti ünnepeket az idén is, mint minden évben az utóbbi hat-nyolc esztendőben három, úrvacsoraosztással egybekötött alkalommal ünnepeltük. Egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek az első napi, de. 9 órától sorra kerülő istentiszteleteink. Közel 100 egyházközségi tagunk vett úrvacsorát a reggeli órában. Természetesen a de. 11 órás istentisztelet a leglátogatottabb, ahol valamivel többen úrvacsoráztak kétszáznál. Harmadnapjára mintegy ötven személynek osztott úrvacsorát gyülekezeti lelkészünk.

Április 17. du. 18 órától fogadta egyházközségünk a Nagy István vegyes kórus tagjait, Marosvásárhelyről. Ők közel harmincan a XXXIV. Bárdos Lajos Zenei Hetekre érkeztek a fővárosba, ahol nyitókoncertjüket tartották meg belvárosi templomunkban. Háromnegyedórás koncertjük repertoárja egyaránt tartalmazott egyházi és világi kórusműveket. Szakmai igényesség, gyönyörű hangzás, összhangzat jellemezte a szép előadást. A kórust hosszú évtizedek óta Kovács András tanár úr vezeti, aki sok sikert ért el tanítványaival. Pénteken és szombaton híveink szállásolták és látták el a fiatalokat, a karnagy urat, akiknek szíves vendéglátást az egyházközség nevében szeretettel köszönjük. A péntek esti hangversenyt követően szeretetvendégségre gyűltek össze vendégek és vendéglátók egyaránt.

Anyák napja

Május első vasárnapján köszöntötték a gyermekek édesanyjukat előadással és virággal.

Meghívó

A Budapesti Unitárius Egyházközség és az alkotók szeretettel meghívják Önt, családját és barátait

2010. május 9-én (Vasárnap az Istentisztelet után)
12 órára

Csobaji Zsolt
és
Koday László
festők

„Kalotaszegi mesék”
(Kalotaszegi négykezes) című
kiállításának megnyitójára.

A vendégeket köszönti:

Kászoni József
lelkész

A kiállítást megnyitja:

Pilaszanovich Irén
művészettörténész

Közreműködnek:

Csobaji Gáspár
tenorszaxofon

Csobaji Lehel
vers, néptánc

Vajda Villó
néptánc

Agapé - szeretetvendégség

A rendezvény támogatója:

A kiállítás helyszíne: 1055 Budapest, Nagy Ignác utca 2-4. 1em.
Telefon: 06-1-311-30-94

A kiállítás megtekinthető: 2010. június 10-ig.
Hétfő-Csütörtök: 9-13-ig. Vasárnap: 10-13-ig.

Gazdag Árpád portlandi beszámolója

Április 30-án tartott beszámolómmal összegzése:

Zarándok- és tanulmányutam humanista lelkészi szakdolgozatom témájához kapcsolódik. A modern vallásos humanizmus filozófiai és lélektani elméletek kölcsönhatásával, ill. ötvöződéssel foglalkozik. Amerikában ez a kölcsönhatás a közösségi intézmények életében fo-

kozottan megnyilvánul érdekes körforgásban egy sok vitát kiváltó téma: az isten-fogalom körül.

Először is a Portland-i First Unitarian Church, Amerika legnagyobb unitárius közösségének életébe igyekeztem minél mélyebben elmerülni. Mint vendég és a testvéregyházköztség képviselője lehetőséget kaptam, hogy minden programon ingyenesen részt vegyek. Ezek közül említésre méltó számos istentisztelet, több terápiás és meditációs tanfolyam, vezetőségi gyűlés, történelmi ismertető, stb. Naponta vettem részt kirándulásokon, ebéd- és vacsora-meghívásokon, ahol majd minden alkalommal téma volt a vallás, ill. a lélektani elméletek és problémák. Tapasztalataim közül kiemelném a következőket:

- Az egyháztagok többsége – legalábbis a közösségi életben vezető szerepet vállalók, akikkel leginkább kapcsolatba kerültem – intenzíven foglalkoznak nemcsak a valláserkölcsei kérdésekkel, hanem majdnem mindenki vagy maga is terapeuta, vagy jár(t) terápiás tanfolyamra, vagy foglalkozott valamilyen meditációs technikával.
- A lelkészek esetében határozottan érződik, hogy valamely világi karrier után tértek lelkészi pályára. Mindenki igyekszik élettapasztalatát „spirituális” formában értelmezni. Két kulcsfontosságú fogalmuk van: „spiritual growth” és „wholeness” (ami a mi reformációs hagyományunkat idézi: szellemi fejlődés és teljesség – v.ö. Dávid Ferenc lelkészi ars poetica-jával, Unitárius Élet, „Dávid Ferenc világa” c. cikkben.)
- Szemben a keresztény unitárius egyház magyarországi helyzetével, a „uu-izmus” egy tipikus amerikai vallás, és mint ilyen, jelentős szerepet tölt be a társadalomban. Ezt a szerepet úgy tudnám jellemezni, mint a vallásos közösség „értelmiségije”, amely egyrészt abban is megnyilvánul, hogy maga a tagság 70%-ban ténylegesen az értelmiségi réteghez tartozik.
- Ebből következően, azaz fő értelmiségi jellemvonásának tudnám be, hogy befogad és képvisel majdnem minden fő irányzatot, amely az amerikai vallásos színpadon megtalálható, a hagyományos kereszténységtől az ateizmusig.

- Ennek a szerepének köszönhető az is, hogy az egyház nagyon ismert, a város kulturális, ill. szociális életében hagyományosan aktív szerepet játszik főleg humanitárius tevékenységekben (összesen 9 unitárius közösség van Portlandban).
- Másik fontos vonása az istentiszteleteknek, hogy ezek az életöröm és a globális közösség átélésének élményét igyekeznek kifejezni és átélni. Újabb kulcsfontosságú fogalom: „compassion”, azaz „együttérzés”. Ez az élmény egy jellemzően buddhista meditációs gyakorlat célja, amely nagyon elterjedt és lényeges részét képezi az istentiszteletnek is (a mi „csendes imánkhoz” hasonló).
- Másik jellemző vonás, ami számomra érdekes volt: az amerikai jellegzetes „show”-műsor, amelynek keretében az istentiszteleteket megszervezik. A First Unitarian az észak-amerikai unitárius egyház leggazdagabb zenei programját szervezi, amely körülbelül felét teszi ki a számos műsorszámból. A két vasárnapi istentiszteleten a kb. 2000 egyháztagból kb. 5-700-an vesznek részt, amelyből minden alkalommal kb. 10-20 új látogató van.
- Egy vallásban a rítusok mellett jelentős szerepe van az ideológiának. Szóljak tehát arról is, ami érezhető problémát okoz az amerikai unitáriusoknak. Az egyházhoz való fordulás oka egy általános bizonytalanság, amely egyrészt a fejlett technológiai kultúra, másrészt az egyéni szabadság következménye. Ez elsősorban a hagyományos családi kötelek fellazulásában, és az időskori elmagányosodásban nyilvánul meg, amely problémát az amerikai ember egy magasabb szintű, globális érzelmi identitás- és kapcsolat-keresésben próbál feloldani. Ennek a fokozódó igénynek a kielégítéséhez a látványos és magas művészi színvonalú műsoron túl a közösség vezetői úgy tűnik ingadozó alapokon nyugvó ideológiai képzést kaptak. Az amerikai unitárius teológia sajátos válságát láttam az egyik, doktorátussal is rendelkező lelkész önmagát és a közösséget megnyugtató kijelentésében: „Isten az, ami megismerhetetlen.”

Ez a válasz ugyanis egyáltalán nem megnyugtató azok számára, akik az American Humanist Association közösségében keresnek gyógyírt mély csalódásaikra. A humanizmus Amerikában az unitarizmus egyik szellemi irányzata, két változata ismert: a vallásos, ami az egyház keretében működik, és a világi humanizmus. Az AHA portlandi egyesületének ugyanaz a szerepe, mint egy egyháznak. Lelkészeik vannak, akik életviteli, lelki tanácsokat adnak, előadásokat és szertartásokat tartanak. A világi humanisták túlnyomó többségben ateistáknak tartják magukat, elutasítanak és gyanakvással kezelnek mindent, ami az „Isten”, „vallás” ill. „spirituális” fogalmakhoz kötődik. Több alkalommal vettem részt az egyesület telt házban rendezvényein: egy politikai előadás-sorozaton, a Reed főiskola pszichológia karán tartott könyvbemutatóon, és egy dokumentumfilm-bemutatóon.

Tapasztalatom: a közönség igazi érdeklődéssel fogadta ezeket az előadókat, akik alapos felkészültséggel, világszínvonalú látókörrrel és előadási stílussal rendelkeztek, a lényeges kérdésben azonban úgy tűnt csak a felszínen eveznek, és adások maradnak a válasszal...

A tudat mélységei fele vette viszont az irányt egy New York-i jungiánus pszichiáter, akinek két napos előadásán és tanfolyamán szerencsém volt részt venni. Ezzel az alkalommal ismertem meg egy harmadik fajta „egyházat” ill. „vallást” az Oregon Friends of Jung társaságot. A 350 tagot számláló közösség, amelyet egy ingatlanügynök hölgy alapított, Jung elméletének megismerését és megismertetését tűzte ki céljául. Honlapján talákoztam a jungi mélylélektant összefoglaló jelkép-komplexussal, amely a lelki élet, és így minden vallás szimbolikáját ötvözi, köztük a legfontosabb a kígyó – amelyet a magyar unitárius vallás is címerébe foglalt.

Az előadás (*Sors álmok, az álmok sorsa*), és a másnap 5 órás tanfolyam érdekes volt, és különös jelentőséggel bírt, hogy egy metodista templom szószékéről hangzott el, egy olyan pszichiátertől, akinek teológiát

is végzett. A gondolatok kifejtése megvilágosodás-szerű élmény-sorozatot nyújtottak. Mindezek, mondhatnám, valóban a „teljesség”-érzés fele vezetnek. Egy pici úr azért itt is maradt, hiszen a teista-ateista ellentét rövid utalásokban itt is jelen volt Jung és Freud képében...

Végül hadd zárjam összegzésem egy benyomással: Amerika úgy él bennem, mint a földkerekség terápiás intézete. Bárhol jártam – ENSZ konferencián, egyetemi előadáson, humanista rendezvényen, stb. – mindenütt fő szerepet játszottak lelkészek, terapeuták, életmód tanácsadók. Amerikában a társadalmi élet, vallás és lelki terápia szorosan összefonódik. Itt még az egyszerű togói bevándorló is magas szintű lelki filozófiában összegezte élettapasztalatát.

Mindezek után Freud meglátása: „a vallás az emberiség neurózisa” számomra különös jelentőséget kapott Amerikában, és az, hogy – paradox módon – épp az ő képviselőit hiányoltam tíz hetes kutatásaim során. Tíz hét után ez fontos következtetésre vezetett... de ez már egy másik téma. Amint mondtam unitárius barátainak: „Majd következőkor...”

Térjünk tehát vissza, annál is inkább, mivel szeretném összefoglalómat azzal a gondolattal zárni, ami az amerikai életfilozófiára annyira talál, ami a Jung-i tanfolyam összegzése volt, és ami – jellemző módon – bemutatómból kimaradt:

1. Ismerd fel egy jellegzetes visszatérő álmodat.
2. Azonosítsd a fő elemeit és értelmezd őket.
3. Találd meg a történelmi, mitológiai párhuzamokat.
4. Elemezd a társadalmi, politikai, történelmi helyzetet, amelyben élsz.
5. Helyezd el a sors-álmod benne, és – éld meg tudatosan!

Gazdag Árpád

Akadémiai napok:

2010. május 9-15, Sóstófürdő (Nyíregyháza). Az idén az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem évi gyűlését tartotta a jelzett helyen és időben. Az egész hét súlypontos témája „A szolidaritás ideje” címszó és annak témakörében zajlott. Az eddigiekben az unitárius képviselő Miklósi-Vári Katinka részéről volt jelen ezen a rangos rendezvényen. Korai halála megakadályozta abban, hogy ezt a munkát folytathassa. Az idén Kászoni József budapesti lelkész kapott felkérést arra, hogy az idén megrendezésre kerülő munkálatokon vegyen részt. A hétfő reggeli nyitó-áhítatot is lelkészünk tartotta a Lk 10, 29 alapján: „De ki az én felebarátom?” címen. Az egész hetes rendezvény keretében értékes előadások, hangzot-

tak el belföldi és külföldi meghívottak részéről. A kulturális program is színvonalas volt: a megnyitón Sebestyén Márta és zenész barátai szórakoztatták a nagyjérdeműt. „Nyitva látám mennyeknek kapuját” című műsorukkal. Hétfőn délután a Nyíregyházi nagytemplomban a *Cantemus kórus* és *Kovács Attila* lelkész, *orgonaművész* gyönyörű előadását évezhette a közönség. Kedden este *Berecz András* mesemondó-estjének örvendhettünk. Áldozócsütörtökön autóbuzs kirándulás keretében Beregszászon istentiszteleten vettünk részt, majd azt követően mentünk el a Munkácsi várhoz. Lelkészünk számára péntek reggel véget ért a konferencián való részvétel, a hét végi budapesti programok miatt.

Esketés:

2010. ápr. 24. Esztári Imre, ev. és Miklós Réka unit.

Keresztelés:

1. 2010. ápr. 3. Árvai János és Tóth Ilona lánya: Tünde (felnőttkeresztelés)
2. 2010. ápr. 17. Schaffer Krisztián és Sándor Zita kislánya: Bálint-Máté
3. 2010. ápr. 18. Punyi István és Kövesi Magdolna kislánya: Barbara-Petra
4. 2010. máj. 8. Bencze János és Tóth Zsuzsanna fia: György (felnőttkeresztelés)
5. 2010. máj. 15. Szuromi Lajos és Kapcsos Juliánna lánya: Veronika (felnőttkeresztelés)
6. 2010. máj. 15. Kolozsi Attila és Trinfa Judit kislánya: Zsolt
7. 2010. máj. 16. Kecskés Tibor és Szedlacsek Judit kislányai: Melinda és Zsanett.

Temetés:

2010. máj. 8. Eckstein Andrásné sz. Budai Julianna: 88 éves.

Kedves Egyházközségi Híveink!

E-mail listánkon több mint 800 cím szerepel. Régóta kérjük, hogy aki tudja, adja meg e-mail elérhetőségét is, hogy akár a Hírlevelet is csak így küldjük ki. Most második alkalommal postai úton nem kapjátok meg a Hírlevelet, csak e-mailen. Reméljük nem fog ez problémát jelenteni, s ugyanúgy szép számmal jelentek meg a Pünkösdi Istentiszteleteken, és Magyarkuton is, és a többi rendezvényen. Így tehát csekket sem küldünk, melyen Egyházközségünket támogatjátok, de bárki utalhat számlaszámunkra (11713005-20304007), vagy személyesen Egyházközségi irodánkban befizetheti adományát.